

ARCYBISKUP METROPOLITA ŁÓDZKI
GRZEGORZ RYŚ

DOKTOR HABILITOWANY NAUK HUMANISTYCZNYCH W ZAKRESIE HISTORII

Arcybiskup Grzegorz Ryś urodził się 9 lutego 1964 r. w Krakowie. Do krakowskiego Wyższego Seminarium Duchownego wstąpił w 1982 r. Święcenia kapłańskie otrzymał 22 maja 1988 r. z rąk kard. Franciszka Macharskiego w katedrze wawelskiej. Równoległe do studiów teologicznych odbył studia na Wydziale Historii Kościoła Papieskiej Akademii Teologicznej, na którym, po rocznej pracy duszpasterskiej jako wikariusz parafii pw. św. Małgorzaty i św. Katarzyny w Kętach, został zatrudniony i podjął studia doktoranckie. W 1994 r. uzyskał doktorat, a w 2000 r. habilitację z nauk humanistycznych w zakresie historii.

W latach 2004–2007 był dyrektorem Archiwum Kapituły Metropolitalnej w Krakowie, a od 2007 do 2011 r. rektorem Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej. W latach 2010–2011 przewodniczył Konferencji Rektorów Seminariów Duchownych w Polsce.

28 września 2011 r. otrzymał sakrę biskupią z rąk kard. Stanisława Dziwisza.

W latach 2005–2017 kierował Katedrą Historii Kościoła w Średniowieczu, a następnie Katedrą Historii Starożytnej i Średniowiecznej w Instytucie Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Był członkiem komisji historycznych w procesach beatyfikacyjnych – między innymi w procesie Jana Pawła II. W 2017 r. został uhonorowany przez Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa prestiżową Nagrodą im. Klemensa Bąkowskiego.

W czasach krakowskich owocną pracą naukową łączył z zaangażowaniem duszpasterskim: wcześniej związany z Ruchem Światło-Życie, aktywnie uczestniczył w życiu Drogi Neokatechumenalnej, wspólnot takich jak Chrześcijańskie Braterstwo Osób Chorych i Niepełnosprawnych oraz namARKA, przez 25 lat corocznie był przewodnikiem grupy 6. Pieszej Pielgrzymki Krakowskiej na Jasną Górę.

Zaangażowany w dialog ekumeniczny i międzyreligijny, był współtwórcą i wykładowcą kursu „ABC relacji chrześcijańsko- i polsko-żydowskich” (od 2010), inicjatorem spotkania w intencji pokoju z udziałem chrześcijan, Żydów i muzułmanów „Echo Asyżu w Krakowie” (2011), a także serii spotkań „Dziedziniec Pogan” poświęconych dialogowi między wierzącymi a niewierzącymi w formule zaproponowanej przez papieża Benedykta XVI.

W latach 2013–2017 był członkiem kapituły Nagrody im. ks. Stanisława Musiała przyznawanej przez Klub Chrześcijan i Żydów „Przymierze” za zasługi dla dialogu chrześcijańsko-żydowskiego. W latach 2012–2018 należał do Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej. W 2019 r. został uhonorowany Medalem 75-lecia Misji Jana Karskiego przyznany przez Towarzystwo Jana Karskiego.

14 września 2017 r. został mianowany arcybiskupem metropolitą Łódzkim. W latach 2017–2022 należał do Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski. Obecnie przewodniczy Radzie ds. Dialogu Religijnego KEP i Komitetowi ds. Dialogu z Judaizmem.

25 czerwca 2020 r. został mianowany przez papieża Franciszka administratorem apostolskim sede plena diecezji kaliskiej, a od 17 października 2020 roku administrator apostolski sede vacante. Był nim do 11 lutego 2021 roku.

W Konferencji Episkopatu Polski od 2011 r. przewodniczył przez dwie kadencje Zespołowi ds. Nowej Ewangelizacji przy Komisji Duszpasterstwa KEP. Wraz z Zespołem powołał Ogólnopolską Szkołę Ewangelizatorów, zorganizował Kongresy Nowej Ewangelizacji w Kostrzynie (o ewangelizacji), Warszawie (o parafii), Skrzatuszu (o wsi), Częstochowie (o bierzmowaniu), Gnieźnie (o rodzinie) oraz rekolekcje dla Polonii w Niemczech, Francji, Anglii i dwukrotnie w Stanach Zjednoczonych. Na czas Świątowych Dni Młodzieży powołał w Krakowie Międzynarodowe Centrum Ewangelizacji (2016).

Jako biskup pomocniczy krakowski wraz z Sekretariatem ds. Nowej Ewangelizacji Archidiecezji Krakowskiej, któremu przewodniczył, zainicjował szereg wydarzeń ewangelizacyjnych takich jak „BMW – Bliżej, Mocniej, Więcej” – ewangelizacja miasta na stadionie Cracovii (2012), Forum Nowej Ewangelizacji „CCC – Całą Ewangelię, Całe Ciało, Całemu Światu” (2013), „Jestem! W Hucie” (2015), „M&M – Młodzi i Miłosierdzie” w krakowskiej Tauron Arenie (2016, 2017).

W październiku 2018 r. jako delegat KEP wziął udział w XV Zgromadzeniu Ogólnym Synodu Biskupów „Młódzież, wiara i rozeznawanie powołania”.

W porozumieniu z Oddziałem Regionu Łódzkiego Polskiej Rady Ekumenicznej zorganizował biblijną pielgrzymkę do Ziemi Świętej, która zaowocowała powołaniem Ekumenicznej Szkoły Biblijnej (2019). Od 2018 r. w Łodzi odbywa się Ekumeniczna Droga Światła, w 2020 r. wznowiona została Ekumeniczna Droga Krzyżowa. W 2019 r. Łódź była gospodarzem centralnych obchodów XXII Ogólnopolskiego Dnia Judaizmu w Kościele Katolickim w Polsce zorganizowanych przez archidiecezję łódzką i Gminę Wyznaniową Żydowską w Łodzi.

W 2019 r. ustanowił Nagrodę im. Papieża Franciszka dla uczniów szkół podstawowych i średnich podejmujących działania w jednym z trzech ważnych dla Ojca Świętego obszarów życia kościelnego: charytatywnym, ekumenicznym oraz na polu ewangelizacji.

Jest autorem wielu publikacji (ponad 40 pozycji), zarówno naukowych, jak i popularnych z zakresu historii, teologii i duchowości, cenionym kaznodzieją i rekolekcjonistą. Jak sam mówi, jego jedyną ambicją jest przekazywanie słowa Bożego. Posługuje zarówno w archidiecezji łódzkiej (m.in. doroczne rekolekcje kapłańskie, rekolekcje wielkopostne dla młodzieży „Arena Młodych”, „Rekolekcje dla Łodzi”), jak i podczas cyklicznych wydarzeń ogólnopolskich na Polach Lednickich, Przystanku Jezus w Kostrzynie nad Odrą, rekolekcji Strefa Chwały Festiwal w Starym Sączu, Zjazdów Gnieźnieńskich, na spotkaniach Taizé, Chemin Neuf i innych. Jest autorem rozważań Drogi Krzyżowej z papieżem Franciszkiem podczas Świątowych Dni Młodzieży w 2016 r.

Od 1995 r. stale współpracuje z „Tygodnikiem Powszechnym”, gdzie od 2011 r. publikuje cotygodniowy komentarz do Pisma św., początkowo w rubryce „Okruchy słowa”, obecnie „Czytania”. Jest członkiem redakcji miesięcznika „Znak”.

W 2019 r. otrzymał tytuł Ambasadora Polszczyzny w Mowie – kapituła wyłoniona z członków Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk wskazała w uzasadnieniu, że kazania arcybiskupa są oparte na naukach biblijnych, pozbawione zbędnych dygresji, a ich

atutem jest język „naturalny, przezroczysty, nie zatrzymujący uwagi na sobie, niekoturnowy, pozbawiony teologicznego żargonu i właściwych tego rodzaju przemówieniom” klisz językowych.

Od 2013 r. zasiada w kapitule Nagrody im. ks. Józefa Tischnera przyznawanej w trzech kategoriach: pisarstwa religijnego i filozoficznego, stanowiącego kontynuację Tischnerowskiego „myślenia według wartości”, publicystyki lub eseistyki na tematy społeczne, która uczy Polaków przyjmować „nieszczęsny dar wolności”, oraz inicjatyw duszpasterskich i społecznych współtworzących „polski kształt dialogu Kościoła i świata”. Jest także członkiem kapituły Orderu Ecce Homo przeznaczonego „dla osób, które wbrew wszelkim przeciwnościom, poprzez konsekwentną działalność dają świadectwo bezinteresownej miłości bliźniego”.

źródło: Archidiecezja Łódzka